

PWYLLGOR	PWYLLGOR TRWYDDEDU CYFFREDINOL
DYDDIAD:	5 MAWRTH 2018
TEITL:	MANYLEB MESURYDDION CERBYDAU HACNI
PWRPAS:	CYMERADWYO ADOLYGIAD YR AMODAU TRWYDDEDU O RAN GOSOD A DEFNYDDIO CLOCIAU/MESURYDD TACSI
AWDUR:	PENNAETH YR ADRAN AMGYLCHEDD

1.0 CEFNDIR A DATBLYGIADAU DIWEDDAR

- 1.1 Y Cyngor yw'r awdurdod trwyddedu i gerbydau hacni drwy rinwedd darpariaethau Deddf Cymalau Heddlu Trefol 1847 a Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976. Mae'r awdurdod yn gosod amodau trwyddedu ac mae'n rhaid cydymffurfio â'r rhain i ganiatáu trwydded cerbyd.
- 1.2 Mae is-ddeddfau cerbydau hacni Cyngor Gwynedd a Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976 yn gofyn fod cloc tacsï (Taxi Meter) wedi ei osod i bob cerbyd hacni.
- 1.3 Dyfeisiadau yw clociau tacsï i gofrestru pris taith ar sail cyfuniad o'r pellter a deithiwyd a'r amser aros. Mae clociau tacsï yn bennaf yn ddyfeisiadau electronig cyfrifiadurol sy'n mesur y pellter gan ddefnyddio trawsatebwr (transponder) i drosi symudiad cerbyd i'r pellter a deithiwyd gan arddangos y pris diweddaraf i'r siwrne, gan ddangos faint mae'r hurio yn ei gostio. Yr awdurdod trwyddedu sy'n gyfrifol am osod yr uchafswm pris y gall gyrrwr cerbyd hacni ei godi am unrhyw daith yng Nghyngor Gwynedd, ac mae'n rhaid gosod y cloc tacsï yn unol â hyn. Rhaid i gerbydau hacni fod â chloc tacsï a dylid ei ddefnyddio pan fo teithiwr yn hurio'r cerbyd.
- 1.4 Mae manteision i ddefnyddio'r cloc tacsï i'r gyrrwr ac i'r teithiwr. Mae pris y siwrne yn cael ei arddangos yn glir i'r teithiwr ac nid oes angen i'r gyrrwr gyfrif y tâl ei hun. Felly, bydd y pris a godir yn dryloyw ac yn glir ac o gymorth i leihau unrhyw anghydfod. Mae aelodau o'r cyhoedd yn dibynnu ar gerbydau trwyddedig i'w cludo drwy Wynedd, ac felly mae'n bwysig eu bod yn gallu dibynnu ar gywirdeb cloc tacsï sydd wedi'i osod.
- 1.5 Mae Adran 68 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976 yn rhoi pŵer i unrhyw swyddog awdurdodedig o'r Cyngor neu unrhyw gwnstabl i archwilio a phrofi, i ddibenion gweld os yw'n addas, unrhyw gloc tacsï a osodwyd mewn cerbyd hacni.
- 1.6 Daeth Rheoliadau Offer Mesur (Clociau Tacsï) 2006 i rym ar 30ain Hydref 2006. Mae'r rheoliadau hyn yn gweithredu Cyfarwydddeb Offer Mesur (MID) yr UE mewn perthynas â chlociau tacsï. Rhaid i'r holl glociau tacsï gydymffurfio gyda'r rheoliadau a chael eu cymeradwyo gan gorff penodol a bennwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol. Mae hi yn drosedd dan Reoliad 4(2) i roi ar y farchnad, ac i ddefnyddio, cloc tacsï nad yw yn cydymffurfio gyda'r rheoliadau ac sydd heb ei Awdurdodi gan gorff penodol; (cyrff penodol yw'r rhain bennwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol fel personau/mudiadau sy'n cwrdd â meini prawf corff penodol).
- 1.7 Yn ystod y blynyddoedd diwethaf, bu cynnydd yn y defnydd o Systemau Lleoli Byd-eang (GPS) i fesur tâl mewn cerbydau trwyddedig. Mae'r system yma'n cynnwys system anfon ganolog mewn swyddfa sydd wedi ei chysylltu gyda therfynell data symudol yn y cerbyd sy'n defnyddio'r GPS. Mae'r derfynell data symudol yn debyg i derfynell llywio lloeren, ond mae hefyd yn cynnwys cloc tacsï.

1.8 Defnyddir systemau GPS gan weithredwyr i reoli ac anfon cerbydau at gwsmeriaid a gellir hefyd eu defnyddio i gyfrif pris siwrne. Mae ychydig o gwmnïau lleol wedi dechrau defnyddio dyfeisiadau o'r fath yn hytrach na'r clociau tacsï cymeradwy; ac mae'r sefyllfa gyfreithiol o ran defnyddio systemau o'r fath wedi ei hystyried. Er ein bod yn croesawu technoleg newydd, nid oes unrhyw system GPS ar hyn o bryd yn cydymffurfio gyda gofynion Rheoliadau Offer Mesur (Clociau Tacsï) 2006, ac felly ni ellir eu defnyddio fel cloc tacsï cymeradwy.

2. AMODAU PRESENNOL

Mae'r amodau presennol o ran clociau tacsï wedi eu geirio fel a ganlyn -

Bydd gan gerbyd hacni bob amser gloc tacsï a bydd pob mesurydd yn cydymffurfio â'r gofynion a ganlyn:-

- (a) *Bydd goriad, fflag neu ddyfais arall yn cael ei osod ar y cloc tacsï, a bydd troi hwn yn galluogi i'r cloc tacsï weithio a pheri i'r gair "HIRED" ymddangos ar wyneb y cloc tacsï.*
- (b) *Bydd modd cloi'r goriad, fflag neu'r ddyfais i'w lle er mwyn i beirianwaith y cloc tacsï roi'r gorau i weithredu, fel nad yw cost y daith yn cael ei gofnodi ar wyneb y cloc tacsï.*
- (c) *Pan fo peirianwaith y cloc tacsï yn gweithio, bydd wyneb y cloc yn dangos mewn ffigurau eglur, cost y daith, fydd ddim yn uwch na'r prisiau y mae'r awdurdod hwn wedi'u pennu ac fel y rhoddwyd gwybod amdanynt yn ysgrifenedig i'r gweithredwr.*
- (d) *Bydd y gair "FARE" yn cael ei brintio ar wyneb y cloc tacsï mewn llythrennau eglur i ddangos yn glir mai dyma yw cost y daith.*
- (e) *Bydd y cloc tacsï yn cael ei osod mewn lle fel bod yr holl llythrennau a ffigurau arno'n hawdd i'w gweld i unrhyw berson yn y cerbyd trwyddedig, ac felly hefyd, bydd modd goleuo'r llythrennau a'r ffigurau yn briodol pan fo'r cerbyd yn cael ei hurio.*
- (f) *Bydd y cloc tacsï ac unrhyw ddarnau ategol yn cael eu gosod yn y cerbyd trwyddedig a byddant yn cael eu selio wrth eu gosod i sicrhau na fydd modd i unrhyw un chwarae â hwy, heb dorri, difrodi neu dynnu'r sêl oddi yno'n barhaol. Bydd y cloc yn cael ei ddefnyddio ar gyfer pob taith. Ni fydd cost y daith yn uwch na'r hyn a ddengys y cloc.*
- (g) *Mae'n rhaid i'r cloc tacsï gael ei gadw mewn cyflwr gweithio boddhaol gan ei gyflwyno i gael ei archwilio mewn lleoliad penodol gan swyddog awdurdodedig o'r Cyngor neu gan Gwnstabl pe bai rhybudd yn gofyn am hynny dan Adran 68 y Ddeddf neu i gydymffurfio ag Amod 9 uchod.*

3. AMODAU ARFAETHEDIG

- 3.1 Ar hyn o bryd nid oes angen i gerbydau hacni yng Ngwynedd i gael eu cloc tacsï wedi ei brofi yn gyfnodol.
Cynigir bod yr amod isod yn cael ei fewnosod i'r rhan sy'n manylu am y mesurydd a'r offer yn yr amodau cerbydau hacni.
- 3.2 *"Rhaid i bob cerbyd hacni fod â chloc tacsï wedi ei osod sydd o ddyluniad a cymeradwy, wedi ei selio'n briodol a'i brofi ac mae'n rhaid cadw clociau tacsï o'r fath mewn cyflwr da ac yn gweithio'n briodol gan fod yn weladwy a chlir i'r holl deithwyr heb effeithio ar gyfforddusrwydd teithiwr na amharu ar reoliadau adeiladwaith na defnydd.*
- 3.3 *Bydd gofyn i berchnogion cerbydau ddarparu tystysgrif wrth wneud cais cyntaf am drwydded cerbyd i gadarnhau bod y cloc tacsï o fanyldeb a gymeradwywyd ac wedi'i osod yn unol â Rheoliadau Offer Mesur (Clociau Tacsï) 2006.*

3.4 *Bydd y mesurydd a osodir wedi ei galibradu i gynnwys dim ond tariff Cyngor Gwynedd sy'n gymwys i nifer y teithwyr a ganiateir yn y cerbyd hwnnw. Bydd y perchennog yn dangos tystysgrif yn flynyddol i'r Awdurdod Trwyddedu a gyflwynir gan y gosodwr cloc tacsî/archwilydd a gymeradwywyd gan yr Awdurdod Tacsî, sy'n nodi fod y mesurydd yn gywir ac ond yn cynnwys tariff cerbydau hacni cyfredol Cyngor Gwynedd."*

3.5 Bydd yr amodau arfaethedig newydd yma yn darparu proses gref i sicrhau bod clociau tacsî wedi eu gosod ar y tariff cywir, yn helpu i gadw ymddiriedaeth y cyhoedd fod y pris a godir ar y cloc yn gywir.

3.6 Fel y nodwyd ym mharagraff 3.4, bwriedir i berchnogion cerbydau ddangos tystysgrif yn flynyddol i ddangos fod y cloc tacsî yn gywir ac ond yn cynnwys tariff cerbydau hacni Cyngor Gwynedd.

3.7 Cynigir felly fod yr uned drwyddedu yn sefydlu rhestr o brofwyr clociau tacsî cymeradwy i osod ac i gynnal profion blynyddol. Cyfrifoldeb perchnogion y cerbydau fydd talu am osod a gwirio pob cloc tacsî yn flynyddol.

3.8 Fel y nodwyd ym mharagraff 3.3, rhaid i bob cloc tacsî gydymffurfio gyda'r gofynion a amlinellwyd yn Rheoliadau Offer Mesur (Clociau Tacsî) 2006. Nid oes unrhyw systemau GPS ar y farchnad ar hyn o bryd sy'n cydymffurfio gyda'r rheoliadau hyn.

3.9 Y bwriad yw ychwanegu amod at amodau trwydded cerbyd hacni i egluro statws cyfreithiol presennol systemau GPS i reoli ac anfon tacsî.

Gweler yr amod arfaethedig isod

"Gellid gosod system GPS i reoli ac anfon tacsî sy'n cynnwys pen data symudol a system anfon ganolog yn unol â chyfarwyddiadau'r gwneuthurwr. Nid yw'r system GPS yn gloc tacsî. Gellir ei defnyddio gyda chloc tacsî cymeradwy'r cerbyd ond ni ddylai gymryd ei le."

3.10 Bydd angen ymgynghori gyda'r diwydiant am hyn, a gwneir hyn fel rhan o waith ymgynghori ehangach ar adolygiad polisïau trwyddedu tacsî.

4. GOBLYGIADAU ARIANNOL

4.1 Bydd y gwaith profi clociau tacsî yn flynyddol yn cael ei ymgymryd â'i dalu gan y busnes, ac ni fydd yn cynyddu'r baich ariannol ar berchnogion tacsî sy'n cydymffurfio yn llawn gyda'r amodau cyfredol o ran clociau tacsî.

5. ARGYMHELLION:

Bod y Pwyllgor yn cymeradwyo'r cynnig i newid yr amodau o ran clociau tacsî fel rhan o adolygiad ehangach polisïau ac amodau trwyddedu tacsî sydd wrthi'n cael ei gynnal.